

ABSZTRAKTOK

HITTUDOMÁNYI ABSZTRAKTOK

Márkus Máté

ORTODOXIA ÉS HETERODOXIA

A cikk kérdése, hogy hogyan gondolkodhatunk az ember helyzetéről. A szerző megállapítja, hogy minden dogmatika az ember helyzetére vonatkozó kérdést teszi fel, még azok is, amelyeknek a tárgya Isten, mert Isten az, aki mindent meghatároz, beleértve ebbe az embert is. A dogma gondolatot jelent, de minden gondolat alapja tapasztalat. A „mások” tapasztalata vagy az „én” tapasztalata. A szerző emlékeztet, hogy az „én” számára minden a dogmatörténet folyamán kifejtett dogma, gondolat, a „mások” tapasztalatán alapul, akkor is, ha azok a bibliai anyag mögött álló „mások”, az isteni önkijelentés tekintélyével felruházva. Ily módon két féle gondolkodásmód jelent meg a keresztyén gondolkodás története során. Az, amelyik egyedül a mások tapasztalatára alapul, és az, amelyik a mások és az én tapasztalatán alapul. Ezt a két gondolkodásmódot, az ortodoxiát és a heterodoxiát hasonlítja össze a szerző a célok, források és módszerek tekintetében.

Kulcsszavak: ortodoxia, heterodoxia, liberális, dogmatörténet, Tillich

*Pető-Veres Kata*KORTÁRS REFORMÁTUS KERESZTELÉSI PRÉDIKÁCIÓK VIZSGÁLATA A MAGYARORSZÁGI
REFORMÁTUS EGYHÁZBAN

Az 1985-ben bevezetett és máig hatályban lévő Istentiszteleti Rendtartás a keresztelési szertartáson elhangzó keresztelési prédikációt egy nagyon rövid prédikációként határozza meg, amely a liturgia szerint a szerezteségi ige alapján (Mt 28,18–20) kell elhangozzon. A néhány évvel korábban, 1980-ban napvilágot látott Igehirdetők Kézikönyve szerint a keresztelési prédikációban három kérdésre kell választ adni: „ki szerezte?”, „mit jelképez?”, és „mire kötelez?”. E három kérdésre adott válasszal eleget teszünk a szertartási beszéd követelményeinek. A gyakorlatban azonban azt látjuk, hogy a legtöbb lelkész a szerezteségi ige mellett egy második, választott igét is felolvas, és azt kezdi el magyarázni. Ennek az a veszélye, hogy a szerezteségi ige háttérbe szorul és a választott ige alapján nem a keresztség lényegéről, dogmatikumáról, életet formáló jelentőségéről lesz szó, hanem bármi egyébéről, ami a választott ige alapján megfogalmazható. Ezzel a szertartási beszéd műfaja összefolyik az istentiszteleti

prédikáció műfajával. Kutatásomban ezt a jelenséget és a ma keresztelőkön beszélő lelkészek által relevánsnak tekintett témákat fogjuk körbe járni.

Kulcsszavak: keresztelés, szereztetési ige, második ige, kortárs prédikációk, keresztelési beszédtemák

Ratkovics Petra Krisztina

TÚL AZ IDÉZETEN

intertextuális hivatkozások a Szentíráson belül

Jelen cikkünkben sorra vesszük az Ószövetség és Újszövetség kapcsolatát övező kérdések egyikét: milyen formában jelenik meg az Ószövetség szövege az Újban? Kiindulási alapként Richard Hays *Echoes of Scripture* c. művében ismertetett hármass felosztást használjuk: idézet, utalás (vagy allúzió) és visszhang; ehhez negyedikként hozzávesszük az ún. kulturális kódokon alapuló intertextualitást. Az első három intertextualitási forma a szintaktikai és lexikai egyezéseken alapul, míg a negyedik irodalomtudományi kutatásokra építve a tágabb körű tematikus vagy motívumi egyezések, hasonlóságok alapján állapít meg összefüggést a két szöveg között. Felvázoljuk a Hays által megállapított kritériumrendszert, ami keretül szolgálhat az intertextualitás (de kifejezetten is az utalás és a visszhang) felfedéséhez, és amellet érvelünk, hogy érdemes az egyes intertextualitási formákat figyelembe véve kibővíteni azt, ahogyan az Ó- és Újszövetség közötti kapcsolatról gondolkodunk.

Kulcsszavak: intertextualitás, Ó- és Újszövetség kapcsolata, utalás, Richard Hays, kulturális kód

Strifler Zoltánné

A BEFOLYÁSOLÁS ÉS MEGGYŐZÉS KOMMUNIKÁCIÓPSZICHOLÓGIAI VONATKOZÁSAI

HOMILETIKAI KITEKINTÉSSEL

Minden kommunikáció meggyőzni akar. Ahhoz azonban, hogy ez megtörténhessen, szükség van megannyi ismeret egyidejű alkalmazására, valamint a kommunikációban résztvevő felek összehangolt működésére. A kommunikációpszichológia a sikeres kommunikáció egyik alapfeltételének a meggyőzés és befolyásolás pszichológiájának ismeretét és megfelelő használatát tartja. Amennyiben a kommunikációt indító fél alkalmazza ezeket az ismereteket, nagyobb eséllyel érhet el sikereket hallgatóinál. A tanulmány arra vállalkozik, hogy bemutassa

a befolyásolás és a meggyőzés lélektani és kommunikációs vonatkozásait, és felvillantsa egyik homiletikai aspektusát.

Kulcsszavak: befolyásolás, homiletika, igehirdetés, kommunikáció, kommunikáció-pszichológia, meggyőzés, prédikálás, prédikátor, pszichológia

JOGTUDOMÁNYI ABSZTRAKTOK

Cservák Csaba

A NEMZETISÉGEK TÍPUSAI ÉS RÖVID TÖRTÉNETÜK MAGYARORSZÁGON

A nemzeti kisebbségeknek három kategóriája különíthető el. A magyarság jelentős hányada külföldön él. Ezért is fontos a kisebbségvédelem Magyarország számára. A nemzetiségek védelme a történeti alkotmány szerint is kiemelt jelentőségű volt hazánknak. Egyes népcsoportok sajátos státusszal rendelkeztek. Jelenleg 13 népcsoport kapja meg a nemzetiségi jogállását Magyarországon. A történelmi múlt miatt még a törökök és olaszok hasonló kedvezménye lenne indokolt.

Kulcsszavak: kisebbségvédelem, diszkrimináció, magyarság, autonómia, történeti alkotmány

Gyebrovski Zsolt Dániel

AZ EURÓPAI UNIÓ SOKNYELVŰSÉGÉNEK HATÁSA A TAGÁLLAMI JOGALKOTÁSRA,
KÜLÖNÖSKÉPPEN A VERSENYJOGI KÁRTÉRÍTÉSI PEREK SZABÁLYAINAK KÖVETKEZETES
ÁTÜLTETÉSÉRE ÉS ALKALMAZÁSÁRA

Az Európai Unió, valamint a tagállami versenyjogot domináló – versenyhatóságok által végzett – közjogi jogérvényesítéssel ellentétben a versenyjogi kártérítési perek szabályrendszere jellegéből adódóan vegyíti az eltérő jogi koncepció alapján működő és eltérő fogalmi készlettel rendelkező közjogi és a magánjogi normákat. A versenyjogi kártérítési perek szabályozására irányelvi formában került sor, amely figyelembe véve az Európai Unió magánjogi és nyelvi értelemben vett heterogenitását, valamint az uniós és a tagállami jogi terminológia jelentéstartalmi kettőséget, nyelvi inkonzisztenciát eredményező jogalkotási és jogalkalmazási problémákat vetett fel. A versenyjogi kártérítési pereket a Courage-ügy óta számos jogi természetű kérdés övezi, azonban a versenyjog rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról szóló Európai Parlament és a Tanács 2014/104/EU irányelv („*Irányelv*”) bevezetése látszólag nem oszlatta el e kérdések mindegyikét.

Kulcsszavak: versenyjog, versenyjogi kártérítési perek, Európai Unió, jogalkotás, többnyelvűség

Hatlaczki-Kálmán Andrea

A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI JOG AKTUÁLIS VÁLTOZÁSAI, AVAGY A KATEGÓRIA- ÉS
KREDITRENDSZER

Írásomban a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bv. tv.) 2024. március 1-jén hatályba lépő koncepcionális módosításainak átfogó, rendszerszintű ismertetését szerettem volna bemutatni. E jogszabály módosítás új jogintézmények bevezetését és korábbiak megszüntetését is jelenti, anélkül azonban, hogy a módosító norma végrehajtási rendelete – hangsúlyozottan a publikáció megírásakor még – megjelent volna. Ilyen módon a részletszabályok ismertetése még felelőtlen vállalkozás lett volna, ezért a szerző reményei szerint egy későbbi, részletesebb változást ismertető írás előzményeként íródott meg ez az átfogó ismertetés. A jogszabályváltozás hatályba lépésének közelsége miatt csupán a Bv. tv. módosult rendelkezései és a módosításokat tartalmazó norma, a büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2023. évi XCVII. törvény vonatkozó rendelkezései, továbbá e jogszabályok indokolásai képezhették kutatásom alapját. A hatályba lépő, rendszerszintű novumok a szerző meggyőződése szerint képesek lehetnek a szabadságvesztés büntetés jogi és osztársadalmi céljának hatékonyabb elérését előmozdítani, az új jogintézmények objektivitása és az elítéltek személyiségére hatást gyakorló képességük miatt.

Kulcsszavak: büntetés-végrehajtás, jogszabály módosítás, kategória- és kreditrendszer

Lajos Edina

AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ MORÁLIS VONATKOZÁSAIRÓL

Az erkölcsnek két tudományos megközelítése ismeretes. Az egyik a közerkölcs, a másik a kritikai morál. Az alkotmányos alapjogokat leginkább az alkotmányjogi panasszal lehet érvényesíteni, aminek több fajtája van. A korábbi alkotmánybírói törvény idején alkotmányjogi panasz benyújtására kizárólag akkor volt lehetőség, ha maga az alkalmazott jogszabály volt alapjogsértő. Ezen konstelláció azonban magában hordozta a joghézagok lehetőségét. Az Alkotmánybírói törvényről szóló új jogszabály az alkotmányjogi panasz három altípusát határozza meg. Nagyon sajátos, hogy a legfőbb ügyész sajátos jogorvoslati lehetőségét is az alkotmányjogi panasz kategóriájába sorolja be a törvény. A valódi alkotmányjogi panaszt német mintára alakították ki. Ez azt jelenti, hogy bírói döntést is meg lehet támadni alapjogsértés címén. A gyakorlatban az Alkotmánybírói rendkívül kevés ügyet fogad be.

Kulcsszavak: közerkölcs és kritikai morál, jog és erkölcs, Alkotmánybíróság, jogorvoslatok, alkotmányjogi panasz, joghézag, ténykérdések

Kovács Viktória

GONDOLATOK A JOG MÖGÖTTI ÉRTÉKEKRŐL ÉS SZABÁLYOZÁSRÓL

A jog, erkölcs és vallás kapcsolata sokrétű és összetett, a normák a társadalom jellegétől, kultúrájától függően különböző módon nyilvánulnak meg, hatnak egymásra. A Gondolatok a jog mögötti értékekről és szabályozásról című tanulmányban megvizsgáljuk ezeket a kapcsolatokat, hogy jobban megértsük, hogyan alakítják és befolyásolják egymást. Az évszázadok során a jog, erkölcs és vallás kapcsolata megváltozott, az egyházi és szekuláris normák elkülönültek. Míg a jog a társadalom működését szabályozza, az erkölcs és vallás továbbra is befolyással bír az emberek viselkedésére. Az értékek ütközése napjainkban különösen aktuális, jelentősek a vallási gyakorlatok és jogi normák közötti eltérések vagy a média szerepe a társadalmi normák formálásában. A bűn fogalmának értelmezése is változó, a jogi és vallási rendszerek különböző megközelítésekkel rendelkeznek. Összességében a tanulmány arra hívja fel a figyelmet, hogy a jog, erkölcs és vallás egymással összefonódó szabályozó területek, és ezek szinkronizálása a társadalom kiegyensúlyozott működésében is szerepet játszhat.

Kulcsszavak: szabályozás, vallás, jog, erkölcs, társadalom

Kovács Viktória

AZ EURÓPAI INTEGRÁCIÓS FOLYAMAT UKRAJNÁBAN. *PACTA SUNT SERVANDA* - A MEGKÖTÖTT SZERZŐDÉSEKET TISZTELETBEN KELL TARTANI

A tanulmány Ukrajna európai integráció felé vezető útját vizsgálja, feltárva az újonnan függetlenné váló állam kezdeti lépéseit, majd az egységes nemzeti identitás kialakítására tett erőfeszítéseket, annak ellenére, hogy az országban számos nemzetiség él. A dokumentum kiemeli az olyan kulcsfontosságú mérföldköveket, mint a EU-Ukrajna közötti társulási megállapodás aláírása, vagy a Mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi övezet létrehozása, bemutatja Ukrajna előrehaladását az Európai Unióval való szorosabb kapcsolatok kialakításában. A szöveg a kihívásokkal is foglalkozik, különösen a kisebbségi jogokkal összefüggésben, különös tekintettel az ukrainai magyar kisebbségre. Felsorolja azokat az

akadályokat és hibákat – például a kisebbségi jogokat korlátozó törvényeket – amelyeket a nemzetközi testületek (a Velencei Bizottság és az EBESZ Kisebbségi Főbiztossága) is kritikusan értékelték. A következtetés hangsúlyozza a kisebbségi jogok tiszteletben tartásának és az alapvető reformok végrehajtásának szükségességét a sikeres integráció eléréséhez. Végül soron a dokumentum hangsúlyozza az emberi jogok, a jó kormányzás és a nemzetközi kötelezettségvállalások tiszteletben tartásának fontosságát Ukrajna EU-val való partnerségének és potenciális tagjelöltségének előmozdítása érdekében.

Kulcsszavak: Ukrajna, európai integráció, kisebbségi jogok

Kovácsné Molnár Anna

A GYERMEKVÉDELEM KIALAKULÁSA ÉS KITERJESZTÉSE MAGYARORSZÁGON

Kutatómunkám során a büntetőeljárás egyik különleges bánásmódot igénylő sértettjeiről, a gyermekekről írok, akiknek védelmében egyre globálisabban előtérbe kerültek a jogi szabályozások. Figyelembe véve a magyar jogi szabályozást, annak uniós és nemzetközi hátterét, amely alapul szolgált a büntetőeljárásban is megvalósult gyermekvédelemnek. Továbbá elemzem a Gyermekvédelmi törvény által, az Egyházjogi törvény és az Alaptörvény által biztosított gyermeki jogokat, ezzel is összehasonlítva a különböző jogi szabályozások által biztosított lehetőségeket a gyermekek számára. A gyermekbarát igazságszolgáltatást elemezve kitekintést teszek az Uniós és nemzetközi gyermekvédelem irányába, amely hatással volt hazánk jogalkotására is. A történeti elemzés és az Uniós, illetve a nemzetközi kitekintés célja, hogy kutatásom során eljussak addig, milyen fejlődésen ment keresztül a gyermekvédelem hazánkban Szent István korától addig, míg a büntetőeljárás részévé vált. Továbbá célom annak kiderítése, hogy a gyermekvédelem elterjedése, a jogfejlődés, hatással van-e a társadalmi viszonyokra.

Kulcsszavak: igazságszolgáltatás, büntetőeljárás, gyermek, gyermekvédelem, egyház, állam, áldozat, bánásmód

Széchenyi István

KRIPTOVALUTÁK ÉS JOGI KIHÍVÁSOK

A kriptovaluták rohamos térnyerése új jogi kihívásokat vet fel a pénzügyi és jogi szektorban. Jelen tanulmány a kriptokereskedők számára legjelentősebb jogi kérdéseket veszi át: az adózást, a tőkeáttétet és az öröklést. A szerző többek között rámutat a kriptovaluták és a hagyományos pénzügyi instrumentumok közötti hasonlóságokra és különbségekre, valamint javaslatokat tesz a jogi szabályozás fejlesztésére. A tanulmány a precíz fogalommeghatározáson túl hangsúlyozza továbbá a megfelelő kriptotőzsde kiválasztásának fontosságát, ismerteti a kriptovaluták hazai adózásának rendszerét, valamint kritikát fogalmaz meg az ESMA tőkeáttétel kapcsolatos korlátozásai miatt. Szintén ismertetésre kerülnek a centralizált és decentralizált kriptotőzsdék közötti legfőbb különbségek, ennek kapcsán kerül elő az öröklés kérdése. A szerző egyik fő megállapítása, hogy a kriptovalutákat is a hagyományos pénzügyi instrumentumokhoz hasonlóan kellene kezelni a jogi és adózási kérdésekben.

Kulcsszavak: kriptovaluta, kriptodeviza, kriptopénz, blokklánc, adózás, tőkeáttét, ESMA

Széchenyi István

SZÓLÁSSZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG A KÖZÖSSÉGI MÉDIÁBAN: ETIKAI DILEMMÁK A 21. SZÁZADBAN

A közösségi média térnyerése alapjaiban megváltoztatta a kommunikációt és az információáramlást, gyakorlatilag a véleménynyilvánítás új színterévé vált. A szólásszabadság új dimenziókat nyert, amellyel együtt felvetett számos etikai és jogi kérdést is. A tanulmány ezeket a dilemmákat vizsgálja, különös tekintettel a véleménynyilvánítás szabadsága és az emberi méltóság kollíziójára a közösségi média platformokon. A tanulmány többek között kitér a közösségi média platformok felelősségére a tartalomszabályozásban és a dezinformáció terjedésében, a globális kihívásokra az eltérő etikai megközelítések kapcsán, az európai uniós szabályozási törekvésekre, valamint a véleménybuborékok jelenségére. A tanulmány célja átfogó képet adni ezen problémakörökről.

Kulcsszavak: közösségi média, szólásszabadság, véleménynyilvánítás szabadsága, emberi méltóság, fake news, gyűlöletbeszéd, platform

Szűcs Dániel

EGY BÍRÓI KEZDEMÉNYEZÉS NYOMÁBAN, AVAGY ESETTANULMÁNY AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
ELŐTT FOLYAMATBAN LÉVŐ INDÍTVÁNY KAPCSÁN

A tanulmány egy, az Alkotmánybíróság előtt folyamatban lévő eljárás alapját képező bírói kezdeményezést veszi górcső alá, melyben az indítványozó Törvényszék azon törvényi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangját vitatja, amely szerint az állatok kíméletére és védelmére vonatkozó jogszabályok megsértése esetén az ügyész is jogosult keresetet indítani a tevékenységtől való eltiltás, illetőleg a tevékenységgel okozott kár megtérítése iránt. Az elemzés a jogtudomány vizsgálati módszertana szerint az alapjogi (jog)dogmatikai megközelítést alkalmazza elsődlegesen, amely az Alkotmánybíróság gyakorlatában, a releváns alkotmánybírósági döntésekben megjelenő álláspont és megállapítások ismertetésén keresztül kerül bemutatásra. Másodlagos kutatómódszertani módszerként van jelen a komparatív elemzés, amely az indítványban és ügy kapcsán kiadott állásfoglalásokban (Igazságügyi Miniszter, Legfőbb Ügyész, A Jövő Nemzedékek Érdekeinek Védelmét Ellátó Biztoshelyettese) megjelenített jogi érvelés esszenciájának szintetizálásában ölt testet.

Kulcsszavak: állatvédelem, ügyész, keresetindítás, alkotmányjogi panasz, bírói kezdeményezés, egyedi normakontroll, jogesetelemzés, esettanulmány

TÖRTÉNELEMTUDOMÁNYI ABSZTRAKTOK

Bödő Krisztián

VÁSÁROSNAMÉNYI BÁRÓ EÖTVÖS IGNÁC TARTOZÁSAI ÉS HITELEZŐI

Eötvös József édesapja, ifj. Eötvös Ignác (1786-1851) ellen 1841. szeptember 20-án kezdődött meg a csődeljárás Borsod vármegyében. A pereskedés hosszú évtizedekig elhúzódott, végül csak 1899-ben zárták le az ügyet. A tanulmány a csődper egyik kulcsfontosságú előzményére, hátterére és a család adósságaira kíván rávilágítani. A kilenc vármegyében végzett kutatás döntően eredményes lett, összesen kétszáztizennégy adósságtételt gyűjtöttünk össze a közgyűlési iratok alapján. Noha a betáblázott összegek teljes képet nem nyújtanak a család anyagi helyzetéről, rávilágítanak a csődper előzményére és arra, hogyan alakult Eötvös Ignác hitelezői köre, amely a tanulmány második kérdésfelvetése volt. Az azonosítható személyek alapján a hitelezői kör meglehetősen heterogén volt, számottevő esetben – különösen a nagyobb pénzüsszegek esetén – kereskedők álltak a kölcsönügyletek mögött.

Kulcsszavak: csőd, tartozás, hitelező, vármegye

*Farkas Péter**„NOBILES IOBAGIONES EPISCOPATUS WESPRIMIENSIS EXERCITUARE DEBENTES”*

**Szemponatok a veszprémi püspökség egyházi nemességének 13-14. századi történetéhez
(adózás, bíraskodás, birtoklás)**

Az egyházi nemesség katonai szolgálattal ellátott népelem volt. Az egyházi nagybirtokon belül élvezett kiváltságaik is a katonai szolgálattól eredtek. A veszprémi püspökség nemes jobbágycsoportjai először leginkább az egyház kondicionárius népei közül kerültek ki. Későbbekben, a 14. században már az egyházon kívülről érkezett, önkéntes belépők vannak többségben, akik egyébként nemesi származásúak voltak. Az egyházi nemesek birtokainak adómentességének elérése is egy folyamat volt, mely intézményenként változó módon folyt le. A belépő nemesek esetében találkozunk az egyházi szolgálattól való kilépés lehetőségének biztosításával is. A 14. századi státuszperek vizsgálata során azt tapasztaltuk, hogy a püspökség mereven és minden körülmények között ragaszkodott nemes jobbágycsoportjaihoz, és ezzel együtt azok birtokaihoz is. Bizonyos adónemek alól felmentést vizsgált korszakunkban leginkább a nemesi származású belépők kaptak (*census, collecta*) a veszprémi püspöki területeken, így is vonzóbbá téve az egyházi szolgálatot számukra. A veszprémi püspökség nemes jobbágycsoportjainak birtoklása is

korlátozott volt, csak a püspökség engedélyével vehettek részt birtok vásárlásában, cseréjében vagy éppenséggel birtok eladásában. A bíraskodási önállóság elérése is egy több lépcsőből álló folyamat része volt: az első lépés az egyház bíraskodási kiváltságának elérése. A nemes jobbágyokat érintő jogszolgáltatási kiváltságok csak ezután következhetnek. Itt is azt tapasztaljuk, mint az adózás és a birtoklás tekintetében: a kiváltságok csak a belépőkre érvényesek és nem általánosan az egész társadalmi rétegre.

Kulcsszavak: egyházi nemesek, veszprémi püspök, középkori Magyarország, egyháztörténet, hadtörténet

Gyócsi Ádám

A KERESZTÉNYSZIGETI ORSZÁGGYŰLÉS ÉS A SZULTÁNI „GRATULÁLÓ LEVÉL”

Tanulmányom a 17. század végi erdélyi események egy szeletét kívánja feldolgozni. Ez a török alóli felszabadító háborúk ideje. Ennek során Thököly Imre rövid erdélyi fejedelemségével kapcsolatban szót ejtek arról a csatáról, amely a trónra segítette. Ezt követően pedig az első és egyben utolsó keresztényszigeti országgyűléséhez vezető történéseket veszem górcső alá, különös tekintettel a gyűlésen átadott szultáni gratuláló levélre. A szóban forgó levél teljes szövegének magyar fordítását – tudomásom szerint – én végeztem el. A szöveg török eredetijét egykorúlag lefordították latinra, és ezt a szövegváltozatot ültettem át magyar nyelvre. A dolgozat befejező része a sebtében bezárt országgyűlés munkájába ad betekintést, ok-okozati láncolatban haladva és egyben előrevetítve Thököly Imre utolsó kudarcra ítélt ténykedését magyar földön. A dolgozat középpontjában a fordítás áll, illetve az azt tartalmazó szöveg, amelyet megpróbáltam elhelyezni a gyorsan követő események kavalkádjában, az »önálló« Erdélyi Fejedelemség végnapjaiban.

Kulcsszavak: Thököly Imre, Erdély, Kereszténysziget, török, szultáni gratuláló levél

Pétsy Zsolt Balázs

A BÉKEPAPOK ÉS A PÁRTÁLLAMI HATALOMGYAKORLÁS MAGYARORSZÁGON

A szocialista pártállam politikai-hatalmi, és az ezek mögött álló ideológiai céljai mentén a békepapokat kifejezetten a „klerikális reakciós elemekként” meghatározott személyekkel szemben folytatott harcában saját érdekei mentén állította szolgálatába. Esszémben – a békepap kifejezés ellentmondásos szóösszetételének kiindulási alapján – a papi békemozgalom államhatalom által irányított tevékenysége és a nyilvánosságban – a sajtóban, illetve a propagandában – megjelent hivatalos békecélkitűzések közötti sarkos különbségekre szeretném felhívni a figyelmet. A levéltári források feldolgozását követően a terminológiai ellentmondás az iratokban szövegszerűen is kézzelfoghatóvá válik. A békemozgalom országos szervezetrendszerének, valamint a területi szinten szerveződött békebizottságok helyi szinten kifejtett működésének részletesebb vizsgálatának egyik fontos aspektusa lehet a békepapok társadalomra és hívőkre gyakorolt hatásának közvetlen kutatása. A levéltári források feldolgozása során a papi békemozgalom mögött meghúzódó ideológiai ellentmondást ugyancsak indokolt figyelembe venni.

Kulcsszavak: békepap, papi békemozgalom, Opus Pacis, egyházi reakció, Vatikán, Állami Egyházügyi Hivatal, pártállam, állambiztonság

Pétsy Zsolt Balázs

JELENTÉS A SZOCIALISTA ORSZÁGOK EGYHÁZÜGYI HIVATALAI KÉPVISELŐINEK KONZULTATÍV TANÁCSKOZÁSÁRÓL (1986)

Jelen forrásközlés célja a „Jelentés a szocialista országok egyházügyi hivatalai képviselőinek konzultatív tanácskozásáról” dokumentum szöveges ismertetése, valamint a forrás történelmi jelentőségének bemutatása. A magyar, a csehszlovák, a lengyel, az NDK, a szovjet, a vietnami és a kubai egyházügyi hivatal képviselői 1986. januárjában Budapesten tanácskoztak. Ezt a találkozót az egyházügyi hivatalok vezetőinek egy korábbi, 1984. évi prágai megbeszélésén a magyar Állami Egyházügyi Hivatal kezdeményezte a Vatikán szocialista országokkal kapcsolatos politikájának elemzése és a gyakorlati lépésekre vonatkozó javaslatok kidolgozása céljából. A forrásközlésben szereplő iratok jelentősége, hogy rajtuk keresztül bepillantást nyerhetünk abba, hogy milyen formában folytak az egyeztetések szocialista egyházügyi szervezetek között, valamint, hogy az hivatal vezetője hogyan adott tájékoztatást az MSZMP Agitációs és Propaganda Osztálynak a konkrét ügyben. Tudományos szempontból az irat

tartalmának jelentősége az alábbiakban foglalható össze: 1. az Agit. Prop. Osztály részére történő jelentéstétel ténye; 2. a jelentés alapját képező emlékeztető ideológiai és gyakorlati tartalma; 3. a szocialista egyházügyi szervezetek, hivatalok találkozájának, szervezett tanácskozása; 4. a hivatalok közötti szoros együttműködés és koordináció, és annak fentiekben ismertetett fókusza.

Kulcsszavak: szocialista egyházügy hivatalok, Állami Egyházügyi Hivatal, Vatikán, egyház, egyházi reakciós elemek

Purcsi Adrienn

TÖRTÉNETI ESSZÉ, AVAGY RÖVIDEN A SZENT ISTVÁN-I ÁLLAMESZME JEGYÉBEN MEGJELENŐ
NEMZETISÉGI POLITIKÁRÓL ÉS A REVÍZIÓRÓL

A Szent István-i állameszme és az ennek részeként megjelenő revíziós és nemzetiségi politika a Horthy-korszak politikai gondolkodásának legmeghatározóbb eleme. Sok szakirodalomban olvashatunk ezeknek jelenetőségéről, ám pontos definíciójukról, meghatározásukról kevésbé. Rövid történeti esszénkben arra teszünk kísérletet, hogy röviden és lényegretörően meghatározzuk e fogalmak tartalmi elemeit.

Kulcsszavak: Horthy-korszak, revízió, nemzetiségi kérdés, Bethlen István, Teleki Pál, Szekfű Gyula

Turi Zsolt

EGY PRAGMATIKUS KONFLIKTUS: LENGYEL KATONAI TEVÉKENYSÉG AZ ÉSZAK-
MAGYARORSZÁGI VÁRMEGYÉKBEN 1918-BAN

1918 őszén lengyel fegyveres alakulatok birtokukba vettek településeket és ipari létesítményeket Árva és Szepes vármegyékben. A régiókban jelentős számban éltek lengyelek, és a megszálló fegyveres erők a népek önrendelkezési jogára hivatkoztak a beavatkozásaik igazolása érdekében. A helyszínen lévő magyar katonai és belügyi erőknek parancsuk volt az ország területének védelmére, azonban az esetek többségében visszavonultak a konfliktusos területekről, nem akartak tűzharcba keveredni a lengyel egységekkel. Az adott helyzetben egyik ország vezetésének sem állt érdekében összecsapni a másikkal. Lengyelország egy frissen újjászületett állam volt, amelynek szövetségesekre volt szüksége, hogy újonnan szerzett államiságát meg is tudja tartani. Magyarország egy háborúban kimerült, ellenséges államokkal

körülvett, mély belső problémákkal küzdő ország volt. Északnyugat-Magyarországon már terjedt a cseh befolyás, a magyar politikai vezetés pedig úgy vélte, hogy a magyar állam már mindenképpen területi veszteséget fog szenvedni. Kívánatosabb volt, ha ezek a területek Lengyelország, nem pedig Csehország befolyása alá kerülnek, így Magyarország körül egy teljes ellenséges gyűrűt a szomszédok nem tudnak létrehozni. 1923-ban megállapodás született a területeknek a sorsáról, mely a kérdéses régió nagy részét a csehszlovák félnek ítélte meg.

Kulcsszavak: lengyel, Árva, Szepes, Magyarország, 1918, diplomácia, egyezmény, 20. század, katonai, cseh, államiság, nemzetiség, Csehszlovákia

ABSTRACTS

ABSTRACTS IN THEOLOGICAL STUDIES

Máté Márkus

ORTHODOXY AND HETERODOXY

The question of the article is how to think about the human predicament. The author notes that all dogmatics ask questions about the situation of man, even those that have God as their subject because it is God who determines everything, including man. Dogma means thought, but all thought is based on experience. The experience of "others" or the experience of "self". The author reminds us that for the "self" all dogma, thought, expressed in the course of dogmatic history, is based on the experience of "others", even if they are the "others" behind the biblical material, with the authority of divine self-disclosure. In this way, two ways of thinking have emerged in the history of Christian thought. The one based on the experience of others alone, and the one based on the experience of others and self. These two schools of thought, orthodoxy, and heterodoxy, are compared by the author in terms of functions, sources, and methods.

Keywords: orthodoxy, heterodoxy, liberal, history of dogma, Tillich

*Kata Pető-Veres*A STUDY OF CONTEMPORARY REFORMED BAPTISM SERMONS IN THE HUNGARIAN REFORMED
CHURCH

The Order of Worship, which was introduced in 1985 and is still in force, defines the baptism sermon at a baptismal service as a very short sermon, which according to the liturgy is to be preached on the basis of the passage on the Great Commission (Mt 28,18–20). According to the Manual of Preachers, which appeared a few years earlier in 1980, the baptism sermon should answer three questions: „Who received it?”, „What does it symbolize?”, and „What does it oblige us to do?”. By answering these three questions, we satisfy the requirements of the sacramental sermon. In practice, however, we find that most pastors read a second, chosen text in addition to the Great Commission and begin to preach based on it. The danger of this is that the Great Commission is relegated to the background and the chosen verse is not used to speak about the essence, dogmatics, and life-forming significance of baptism, but about anything else that can be formulated on the basis of the chosen passage. In this way, the genre of the sacramental sermon merges with the genre of the sermon in worship. In my research, I will

explore this phenomenon and the themes considered relevant by pastors speaking at baptisms today.

Keywords: baptism, Great Commission, secondary base text, contemporary sermons, topics of sermons of baptism

Petra Krisztina Ratkovics

BEYOND QUOTATIONS

Other Forms of Intertextuality within the Scripture

In this article we are investigating an important question in the field of Old and New Testament relationships: how is the OT present in the NT? We are using Richard Hays's book *Echoes of Scripture* as a starting point and his threefold classification: citations/quotations, allusions, and echoes. As a fourth category, the concept of cultural intertextuality is introduced, based on a shared cultural code between writer and reader. The first three forms of intertextuality are mainly concerned with syntactical and lexical correspondence, while the fourth, cultural intertextuality is derived from literary studies and looks to the OT as an „ideational resource” for themes, motifs, images, etc. expanded upon in the NT. We are detailing the seven criteria Hays laid down to help identify intertextuality (but especially allusion and echo), and arguing that the understanding and research of OT presence in the NT should be extended to include the above-detailed forms of intertextuality.

Keywords: intertextuality, relationship of Old and New Testament, allusion, Richard Hays

Zoltánné Strifler

COMMUNICATION PSYCHOLOGY OF INFLUENCE AND PERSUASION WITH A HOMILETICAL
PERSPECTIVE

All communication is intended to persuade. But to do so, it requires the simultaneous application of a range of knowledge and the coordinated action of all parties involved in the communication. Communication psychology considers the knowledge and appropriate use of the psychology of persuasion and influence as a prerequisite for successful communication. If the party initiating the communication applies these skills, it is more likely to achieve success with its listeners. This study aims to present the psychological and communicative aspects of influence and persuasion and to highlight one of its homiletical aspects.

Keywords: influence, homiletics, preaching, communication, communication psychology, persuasion, preaching, preacher, psychology

ABSTRACTS OF LEGAL SCIENCE STUDIES

Csaba Cservák

TYPES OF NATIONALITIES AND THEIR BRIEF HISTORY IN HUNGARY

There are three categories of national minorities. A significant proportion of Hungarians live abroad. This is why minority protection is important for Hungary. The protection of national minorities has also been a priority for Hungary under the historical constitution. Certain ethnic groups had a special status. Currently, 13 ethnic groups are granted nationality status in Hungary. A similar preference for Turks and Italians would be justified by the historical past.

Keywords: minority protection, discrimination, Hungarians, autonomy, historical constitution.

Zsolt Dániel Gyebrovski

THE IMPACT OF THE MULTILINGUALISM OF THE EUROPEAN UNION ON NATIONAL LEGISLATION,
PARTICULARLY ON THE CONSISTENT IMPLEMENTATION AND ENFORCEMENT OF THE RULES ON
COMPETITION DAMAGES ACTIONS

Contrary to the public enforcement of competition law by competition authorities, which dominates competition law in the European Union and in the Member States, the system of competition law damages actions inherently mixes public and private law rules, which operate on the basis of different legal concepts and different conceptual sets. Competition damages actions have been regulated in the form of a directive, which, taking into account the heterogeneity of private law, the multilingual nature of the European Union, and the semantic diversity of EU and national legal terminology, has created legislative and enforcement challenges resulting in linguistic inconsistencies. A number of legal issues have surrounded competition damages actions since the *Courage* case, but the introduction of Directive 2014/104/EU of the European Parliament and of the Council of 16 December 2014 on certain rules governing actions for damages under national law for breach of the rules on competition (“Directive”) does not seem to have resolved all of these issues.

Keywords: competition law, competition damages actions, European Union, legislation, multilingualism

Andrea Hatlaczki-Kálmán

CURRENT CHANGES IN PENAL LAW, OR THE SYSTEM OF CATEGORIES AND CREDITS

The article presents a systemic description of the conceptual amendments to Act No CCXL of 2013 on the enforcement of penalties, measures, certain coercive measures, and the detention of offenders (Bv. tv.), which will come into effect on 1 March 2024. The author wrote about the amendment of legislation, which involves introducing new legal provisions and abolishing existing ones. However, it is not yet known whether an implementing regulation amending the standard will be published. The author refrained from presenting detailed rules in this text, as it would have been an irresponsible undertaking. Instead, the author hopes that this comprehensive review will serve as a prelude to a more detailed description of the changes at a later date. Due to the upcoming legislative changes, my research will be based solely on the amended provisions of the Bv. tv. and the normative Act XCVII of 2023, which contains amendments to Act XCVII of 2023 on criminal law and other related acts, as well as the explanatory memoranda of these laws. The new legal instruments are believed to promote the legal and social objectives of imprisonment more effectively due to their objectivity and capacity to influence the personality of the prisoner.

Keywords: law enforcement, execution of sentence, amendment of legislation, category and credit system.

Edina Lajos

ON THE MORAL IMPLICATIONS OF A CONSTITUTIONAL COMPLAINT

There are two scientific approaches to morality. One is public morality and the other is critical morality. The best way to enforce fundamental constitutional rights is by means of a constitutional complaint, which can take several forms. Under the previous Constitutional Court Act, a constitutional complaint could only be lodged if the legislation applied was itself in breach of fundamental rights. This constellation, however, entailed the possibility of legal loopholes. The new Constitutional Court Act defines three sub-types of constitutional complaint. Very specifically, the specific remedy of the Prosecutor General is also included in the category of constitutional complaint. The actual constitutional complaint is modelled on the German model. This means that a judicial decision can also be challenged on the grounds of a breach of fundamental rights. In practice, the Constitutional Court receives very few cases.

Keywords: public morality and critical morality, law and morality, Constitutional Court, legal remedies, constitutional complaint, legal vacuum, questions of fact

Viktória Kovács

REFLECTIONS ON THE VALUES AND REGULATION BEHIND THE LAW

The relationship between law, morality, and religion is intricate and multifaceted, with norms exhibiting varying influences depending on societal nature and culture. The study *Reflections on the Values and Regulation Behind the Law* scrutinizes these relationships to elucidate their mutual shaping and impact. Over time, the dynamic between law, morality, and religion has evolved, leading to the separation of church and secular norms. While law governs societal operation, morality, and religion persist in shaping human conduct. Presently, the clash of values, evident in disparities between religious practices and legal norms, as well as the media's role in shaping social norms, is particularly salient. Moreover, differing interpretations of crime exist within legal and religious systems. This study underscores that law, morality, and religion comprise interconnected regulatory spheres, and their alignment can contribute to the harmonious functioning of society.

Keywords: legislation, religion, law, morality, society

Viktória Kovács

THE PROCESS OF EUROPEAN INTEGRATION IN UKRAINE: PACTA SUNT SERVANDA –
CONCLUDED CONTRACTS MUST BE RESPECTED

This research explores the process of Ukraine's integration into the European Union, delving into the initial steps taken by the young state toward independence and its subsequent efforts to forge a distinct national identity. It examines the pivotal milestones that marked Ukraine's path towards European integration, including signing the Association Agreement and establishing the Deep and Comprehensive Free Trade Area. The article discusses the possibilities and challenges faced by Ukraine in its pursuit of EU membership, with a particular focus on the rights of national minorities, exemplified by the Hungarian minority in Ukraine. Obstacles and mistakes in Ukraine's integration journey are critically analyzed, highlighting laws that have narrowed the rights of national minorities and garnered international criticism. The study also

presents the views of international bodies, such as the Venice Commission and the OSCE High Commissioner for Minorities, who have expressed concerns about discrimination and failure.

Keywords: Ukraine, European integration, minority rights

Anna Kovácsné Molnár

THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE PROTECTION OF CHILDREN IN HUNGARY

During my research, I examined the victims of crimes requiring special care, the children, who have been increasingly protected globally by legal tools. I considered the Hungarian legal regulations, their EU and international background, which served as bases for the protection of children introduced in criminal procedures. Furthermore, I analyse the children's rights provided by the act on the protection of children, the act on churches, and the Fundamental Law of Hungary. This allows me to compare the opportunities ensured for children by the different legal regimes. By examining child-friendly law enforcement I also touch upon European and international protection of children, which affected the development of the related Hungarian acts. The goal of the historical overview, as well as of the European and international review is to provide a historical guide to the development of the protection of children from the era of King Stephen I until it became an essential requirement also in criminal procedures. I also want to reveal whether the development of children's protection, and the development of the related legal regulations have an effect on society.

Keywords: justice, prosecution, child, child protection, church, state, victim, treatment

István Széchenyi

CRYPTOCURRENCIES AND RELATED LEGAL CHALLENGES

The rapid rise of cryptocurrencies has created new legal challenges both in the financial and legal sectors. This study examines the most significant legal issues for crypto traders, including taxation, leverage, and inheritance. The author, among other things, points out the similarities and differences between cryptocurrencies and traditional financial instruments and makes recommendations for improving legal regulations. In addition to precise definitions, the study emphasizes the importance of choosing the right crypto exchange, describes the system of crypto taxation in Hungary, and criticizes ESMA's leverage restrictions. The main differences between centralized and decentralized crypto exchanges are also discussed in the study, bringing up the issue of inheritance. One of the author's main conclusions is that cryptocurrencies should be treated similarly to traditional financial instruments in legal and tax matters.

Keywords: cryptocurrency, crypto, crypto money, blockchain, taxation, leverage, ESMA

István Széchenyi

FREEDOM OF EXPRESSION AND RESPONSIBILITY IN SOCIAL MEDIA: ETHICAL DILEMMAS IN THE 21ST CENTURY

The rise of social media has fundamentally transformed communication and the flow of information, effectively becoming a new arena for public discourse. Freedom of speech has gained new dimensions, raising numerous ethical and legal issues. This study examines these dilemmas, focusing on the collision between freedom of expression and human dignity on social media platforms. The study addresses the responsibility of social media platforms in content regulation and the spread of disinformation as well as the global challenges arising from differing ethical approaches. It also examines regulatory efforts within the European Union and the phenomenon of filter bubbles. The aim of this study is to provide a comprehensive overview of these issues.

Keywords: social media, freedom of speech, freedom of expression, human dignity, fake news, hate speech, platform

Dániel Szűcs

FOLLOWING A JUDICIAL INITIATIVE, OR A CASE STUDY ON A MOTION PENDING BEFORE THE
CONSTITUTIONAL COURT

The study examines the judicial initiative underlying a case pending before the Constitutional Court, in which the petitioner Regional Court challenges the compatibility with the Fundamental Law of a provision of the law according to which the prosecutor is also entitled to bring an action for a ban on the activity or for compensation for the damage caused by the activity in the event of a breach of the legislation on the welfare and protection of animals. In accordance with the methodology of jurisprudential analysis, the analysis primarily applies a fundamental (legal) doctrinal approach, which is presented through the practice of the Constitutional Court and the position and findings of the relevant Constitutional Court decisions. Comparative analysis is used as a secondary research methodology, synthesizing the essence of the legal arguments presented in the petition and in the opinions issued in the case (Minister of Justice, Prosecutor General, Deputy Commissioner for Fundamental Rights Ombudsman for Future Generations).

Keywords: animal protection, animal protection law, public prosecutor, commencement of an action, constitutional complaint, judicial initiative, individual review, case law analysis, case study

ABSTRACTS IN HISTORICAL STUDIES

Krisztián Bődő

DEBTS AND CREDITORS OF BARON IGNÁC EÖTVÖS OF VÁSÁROSNAMÉNY

The bankruptcy proceedings against Ignác Eötvös the Younger (1786-1851), father of József Eötvös began on 20 September 1841 in Borsod County. The litigation dragged on for decades, and the case was finally closed only in 1899. This study aims to shed light on one of the key antecedents and backgrounds of the bankruptcy case: the family's debts. Research in nine counties has been decisively successful, with a total of two hundred and fourteen debt records collected from the records of the General Assembly. Although the amounts collected do not provide a complete picture of the family's financial situation, they do shed light on the background to the bankruptcy and the formation of Ignác Eötvös's circle of creditors, which was the second question addressed in the study. The identifiable individuals suggest that the circle of creditors was rather heterogeneous, with a significant number of loan transactions being backed by merchants, especially for larger sums of money.

Keywords: bankruptcy, debt, creditor, county

Péter Farkas

”NOBILES IOBAGIONES EPISCOPATUS WESPRIMIENSIS EXERCITUARE DEBENTES”: ASPECTS OF THE ECCLESIASTICAL NOBILITY OF THE VESZPRÉM BISHOPRIC 13-14TH CENTURY HISTORY (TAXATION, JUDGING, OWNERSHIP)

The ecclesiastical nobles of the Veszprém bishopric with military service were first selected from among the people of the church's conditioning. The noble serfs had limited freedom in terms of ownership: with the permission of the bishop, they could participate in property exchange, purchase, and sale of property. In the case of entering nobles, we meet with the provision of the possibility of leaving the church service. Achieving the tax exemption of the estates of the ecclesiastical nobles was also a process that took place in different ways depending on the institution. Achieving judicial independence was also part of a process consisting of several steps: the first step was achieving the Church's judicial privilege. Legal service privileges for noble serfs could only follow after that. Here, too, we see the same thing as with regard to taxation and ownership: the privileges apply only to those who enter and not generally to the entire social class. Between the noble serfs of the Veszprém bishopric, there

was a difference in both legal and economic terms. In the 14th century, the significantly more favorable situation of the entrants of noble origin can also be found in the property-acquiring and concentrating will of the Veszprém bishopric.

Keywords: Nobles of the Church, Bishop of Veszprém, medieval Hungary, Church history, military history

Ádám Gyócsi

THE NATIONAL ASSEMBLY AT KERESZTÉNYSZIGET AND THE SULTAN'S »CONGRATULATORY
LETTER«

My study aims to explore a slice of events in Transylvania in the late 17th century. This is the time of the wars of liberation from the Turks. In doing so, I will discuss Imre Thököly's brief reign as prince of Transylvania and the battle that brought him to the throne. I will then look at the events leading up to the first and last Diet of Kereszténysziget, with particular reference to the letter of congratulations from the Sultan delivered at the Diet. The full Hungarian translation of the letter in question was done by me. The Turkish original of the text was also translated into Latin in the 17th century. I have translated the Latin into Hungarian. The concluding part of the essay gives an insight into the work of the quickly completed Diet, following the chain of cause and effect and foreshadowing Imre Thököly's last, doomed act on Hungarian land. The focus of the essay is on the translation and the text that contains it. I have tried to place the text in the cavalcade of events that is rapidly unfolding. These events marked the final days of the "independent" Principality of Transylvania.

Keywords: Imre Thököly, Transylvania, Kereszténysziget, Turkish, Sultan's congratulatory letter

Zsolt Balázs Pétsy

THE PEACE PRIESTS AND THE EXERCISE OF POWER BY THE PARTY-STATE IN HUNGARY

The Hungarian socialist party-state, in its political power and ideological goals, has put the peace priests at the service of its own interests in its fight against those defined as “clerical reactionary elements”. In my essay, I would like to draw attention to the sharp differences between the state-directed activities of the clerical peace movement and the official peace objectives published in the public domain – in the press and in propaganda – based on the

controversial word 'peace priest'. The study and processing of the archival sources make the contradiction tangible in the text of the documents. An important aspect of a more detailed study of the national organization of the peace movement and the localized functioning of the peace committees organized at the regional level could be to directly investigate the impact of the peace priests on society and believers. The ideological contradictions behind the clerical peace movement should also be considered in the processing of archival sources.

Keywords: peace priest, clerical peace movement, ecclesiastical peace movement, priestly peace movement, Opus Pacis, clerical reaction, Vatican, State Office for the Church, party-state, state security

Zsolt Balázs Pétsy

REPORT ON THE CONSULTATIVE MEETING OF REPRESENTATIVES OF THE CHURCH OFFICES OF
THE SOCIALIST COUNTRIES (1986)

The purpose of this source note is to provide a textual presentation of the Report on the Consultative Meeting of the Representatives of the Church Offices of the Socialist Countries and to present the historical significance of the source. Representatives of the Hungarian, Czechoslovak, Polish, GDR, Soviet, Vietnamese, and Cuban Church Offices held a consultative meeting in Budapest in January 1986. This meeting had been initiated by the Hungarian State Office for Church Affairs at an earlier meeting of the heads of the state church offices in Prague in 1984, to analyze the Vatican's policy towards the socialist countries and to draw up proposals for practical action. The importance of the documents contained in the source release is that they provide insight into the form of the discussions between socialist church organizations and the way in which the head of the office informed the MSZMP Agitation and Propaganda Department on the specific case. From a scientific point of view, the significance of the contents of the document can be summarized as follows. 1: The fact of reporting to the Agitprop Department; 2: the ideological and practical content of the memo on which the report is based; 3: the meeting of socialist church organizations and offices, the organized conferences; 4: the close cooperation and coordination between these offices and its focus as described above.

Keywords: socialist church offices, State Office for Church Affairs, Vatican, church, church reactionary elements

Adrienn Purcsi

HISTORICAL ESSAY, OR IN SHORT ABOUT THE NATIONALITY POLICY AND THE REVISION THAT
APPEARED IN THE SPIRIT OF ST. STEPHEN'S IDEA OF THE STATE

St. Stephen's state policy and the revisionist and nationality policy appearing as part of it are the most defining elements of the political thinking of the Horthy era. In many specialized literatures, we can read about their importance, but less about their exact definition. In our short historical essay, we attempt to briefly and concisely define the content elements of these concepts.

Keywords: Horthy-era, revision, issue of nationality, István Bethlen, Pál Teleki, Gyula Szekfű

Zsolt Turi

A PRAGMATIC CONFLICT: POLISH MILITARY ACTIVITY IN THE COUNTIES OF NORTHERN
HUNGARY IN 1918

In the autumn of 1918, Polish armed units occupied settlements and industrial facilities in Northern Hungary. The territories in question were the counties of Árva and Szepes. These regions had considerable numbers of Poles and the invading armed forces invoked the right of peoples to self-determination to justify their actions. Hungarian military and law enforcement forces on the spot had orders to defend the territory of the country; however, in most cases, they retreated from the conflicted areas not wanting to engage in firefights with Polish units. The truth is that neither country's leadership had an interest in clashing with the other. Poland was a newborn state that needed allies to assert its newly acquired statehood. Hungary was a country exhausted by war, surrounded by enemies, and having deep internal problems. In northwestern Hungary, Czech influence was already spreading thus the Hungarian political leadership believed that the Hungarian state would suffer territorial losses in any case. They preferred to lose these areas to Poland than to the Czechs and thus a complete ring of hostility around Hungary cannot be achieved by its neighbors. In 1923, an agreement was signed deciding the fate of Árva and Szepes counties, which left most of these areas to the Czech (Czechoslovak) side.

Keywords: Polish, Árva, Szepes, Hungary, 1918, diplomacy, agreement, 20th century, interwar period, military, Czech, statehood, nationality, Czechoslovakia

SZERZŐINK

Bödő Krisztián: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola

Prof. Dr. habil. Cservák Csaba: egyetemi tanár, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar Alkotmányjogi Tanszék vezetője, jogtudományi lektor, KRE-DIt szerkesztőbizottság tagja

Farkas Péter: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Történettudományi Doktori Iskola, Főlevéltáros, Magyar Nemzeti Levéltár Somogy Vármegyei Levéltára

Gyebrovski Zsolt Dániel: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Gyócsi Ádám: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola, Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Levéltárának levéltárosa

Hatlaczki-Kálmán Andrea: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Kovács Viktória: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, képviselő Károli Gáspár Református Egyetem Doktorandusz Önkormányzata

Kovácsné Molnár Anna: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

dr. Lajos Edina: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Márkus Máté: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Hittudományi Doktori Iskola

Pető-Veres Kata: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Hittudományi Doktori Iskola

Pétsy Zsolt Balázs: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola, KRE-DIt szerkesztő

Purcsi Adrienn: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola

Ratkovics Petra Krisztina: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Hittudományi Doktori Iskola

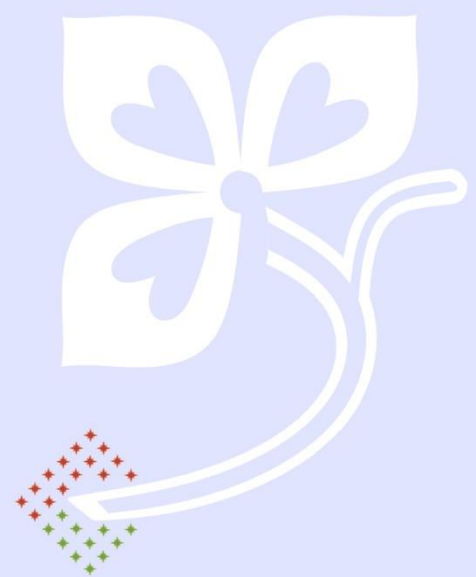
Strifler Zoltánné: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Hittudományi Doktori Iskola

Széchenyi István: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Szűcs Dániel: doktorandusz, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Turi Zsolt: doktorandusz, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelemtudományi Doktori Iskola, Kelet-európai történelem doktori program

ISSN 2630-8711

KRE-DIt